
Enderun Dergisi

Cilt:1 Sayı:1

Gönderiliş Tarihi: 11/05/2017

Kabul Tarihi: 19/07/2017

KÜRESEL KAMUSALLIK MÜMKÜN MÜ?

Ümit ŞİMŞEK¹

ÖZ

Uluslararası kurumlar ve örgütlerin etkinliği, Arap coğrafyasında görülen değişimlerin dinamikleri, Wikileaks belgeleri gibi yeni hareket ve oluşumlar küresel kamusal tartışmasının önünü yeniden açmıştır. Bu çalışmada, küresel bir kamusal olup olmadığı, belirlenmeye çalışılacaktır. Küreselleşme süreci ele alındıktan sonra bu sürecin küresel kamusallıkla bağlantılı ögesi, uluslararası toplum (uluslararası şirketler, uluslararası örgütler ve küresel sivil toplum kuruluşları) üzerinde durulacaktır. Küresel kamusal, küreselleşme ve uluslararası toplum aracılığıyla açıklanarak varlığı sorgulanacaktır.

Anahtar Kelimeler: Küreselleşme, küresel kamusal, uluslararası toplum.

IS GLOBAL PUBLICITY POSSIBLE?

ABSTRACT

New movements and formations such as the effectiveness of international institutions and organizations, the dynamics of the changes seen in Arab geography, Wikileaks documents are reopened the discussion of global publicity. This article try to be determined whether there is a global publicity, if there is such a publicity, what are its characteristics. After the globalization process is dealt with, article will focus on the international community (international companies, international organizations and global non-governmental organizations) which associated with global publicity. Global publicity will be explained by explaining its existence through globalization and the international community.

Keywords: Globalization, global publicity, international community.

¹ GOÜ İİBF Kamu Yönetimi Arş. Gör, umit.simsek@gop.edu.tr

1. KÜRESELLEŞME

Küreselleşme kavramı, "... dünya toplumlarının kapitalizmin endüstriyel genişlemesine ve kitle iletişim araçlarının yaygınlaşmasına paralel olarak ekonomik, politik ve kültürel düzeyde çok yönlü olarak iç içe girdiği ve dünyanın bir ucunda oluşmakta olan olayların, kararların, çalışmaların ve etkinliklerin yöresel ve ulusal sınırlar ötesinde toplumları etkileyebilmesi" olarak tanımlanmaktadır. (Suğur, 1995:56)

Tanımda görüldüğü gibi küreselleşme öncelikle ekonomik bir dönüşümü içermektedir. Birçok yazara göre, ekonominin küreselleşmesi, farklı ülkelerin üretim ve pazarlarının her gün artan bir hız ve derinlikle birbirine daha çok bağımlı hale gelmesini ifade eden bir süreçtir. (Sarıtaş, 2005:27) Ekonomik küreselleşme, kendisini üretim ve finansal faaliyetlerin küreselleşmesi olmak üzere iki farklı alanda göstermektedir Üretimde küreselleşme; şirketlerin sınır ötesi sabit sermaye yatırımı, sınır ötesi iştirak, fason imalat anlaşmaları ve başka yöntemlerle mal ve hizmet üretim faaliyetlerini kendi ülkeleri dışında yaymaları anlamına gelmektedir. Böylece üretimin küreselleşmesi ile ulusüstü şirketlerin ve doğrudan yabancı sermaye yatırımlarının önemi artmış, mal ve hizmet ticareti önündeki engeller kaldırılarak, dünya ticaretinde ciddi bir liberalizasyon ve genişleme sağlanmıştır. Finansal küreselleşme ise, ulusal finans piyasalarını ayıran sınırların ortadan kalkması ve uluslararası sermaye akımlarının ileri boyutlar kazanması sürecini ifade eder. (Yüksel, 2001:86)

Ekonomik üretim ve tüketimin küreselleşme sürecinde, ulusal egemenliğin ve kimliğin de sürdürülebilmesi gitgide zorlaşmaktadır. Bu uluslararası olmanın yeni bir aşamasıdır (Morley ve Robins, 1997:57). Devlet bu süreçteki görevini birikim sürecini kontrol etme gücüne sahip olan sermaye kesimlerinin hegemonyası altında, ancak bütün sermaye kesimlerini gözetecek biçimde yerine getirmeye çalışır. Bu anlamda ölçek değişimi süreci "devleti ne etkisizleştirir ne de yok sayar" (Ercan ve Oğuz, 2006:166). Kapitalizmin gerekleri küresel süreçlerin etkisi altındaki devletlerce yerine getirilir.

Ekonomik küreselleşmenin yol açtığı gelişmelerden biri olarak da üretim süreçleri ve pazarlardaki bütünleşmenin ülkelerin siyasi bağımlılığını görülmemiş bir düzeye ulaştırdığı söylenmektedir. Bu gelişme, dünya siyasi sistemi açısından ise kuzey ülkelerinin zaten güçlü olan konumlarının daha da pekişmesi olarak nitelenebilir. Zenginlerin zenginleşme hızının, fakirlerin zenginleşme hızından oldukça yüksek seyretmesi eşitsiz ve dengesiz bir gelişme yaratmakta, sonuçta bağımlılık tek taraflı olarak kurumsallaşmaktadır. Ekonomik farkın giderek açılmakta oluşunun, kuzey-güney (merkez-çevre) şeklinde yeni bir kutuplaşmadan bahsedilmesinde temel rol oynadığı da belirtilmelidir. (Timur, 2000:382)

Küreselleşme bi taraftan da dünya üzerinde siyasi ilişkilerin yoğunlaşmasını ve genişlemesini ifade eder. Bu süreçler, devletin egemenliği ilkesi, hükümetler arası kuruluşların artan etkisi ve bölgesel ve küresel yönetişimin geleceğiyle ilişkili biri dizi önemli siyasi sorunu ortaya çıkarmaktadır. Bu sorunlar, siyasi düzenlemelerin ulus-devlet çerçevesinin ötesine evrilmesini ve böylece yeni kavramsal alanların ortaya çıkmasına karşılık gelmektedir (Steger, 2006:83)

Olimpiyatları, Dünya Kupasını, bir diktatörün düşüşünü, bir politik zirveyi, ölümle sonuçlanan bir trajediyi bütün dünya izleyebilmekte; kitle turizmi, çarpıcı mekanlarda çekilmiş filmler, dünyanın sunabileceği bir dizi deneyimi birçok insanın benzeştirilmiş bir biçimde ya da dolaylı yoldan aşılmasını olanaklı kılmaktadır (Harvey, 1990:327). Tüm bu gelişmeler insanlara aynı yaşantıları paylaşmış olma durumunu sağlamaktadır.

Robertson'a göre, küreselleşmenin çekici gücü kültürel perspektiflerdir. Kültürler karşılaştıkları ortamlarda birbirlerine göre konumlarını belirleyeceklerdir. Bu doğrultuda küreselleşme farklı kültürlerin birbirlerine göre konumlarını dikkate alan bir süreçtir (Aslanoğlu, 2000 s:177).

Küreselleşmeye şüpheyle bakanlar, beklentileri boşa çıkardığı iddiasıyla eleştirmekte ve bu konuda dört ana tez ileri sürmektedirler: (Perraton ve Goldblatt1997: 277)

- Ekonomik faaliyetler, iddia edilenin aksine küresel bir model temelinde tek bir ekonomik çatı altında değil daha çok giderek büyüyen oranda ulusallaşmıştır.
- Uluslararası akımların genişlemesi, artan etkileşimler bağlamında, küresel çaptaki ekonomik faaliyetlerin belirginleşmesinden çok, iyi tanımlanmış ulusal ekonomiler arasındaki

uluslararasılaşmayı temsil etmektedir. Ulusal ekonomiler ve politikalar bu nedenle potansiyel olarak etkin kalmaktadır.

- Mevcut küresel akımların düzeyi, klasik altın standardı dönemiyle aynı oranda veya daha düşük durumdadır. Savaş sonrası dönemde uluslararası ticari işlemlerin genişlemesi, 1930'ların ve II. Dünya Savaşı döneminin sona ermesinden sonra mevcut duruma göre daha düşük olması bu duruma örnektir.
- Giderek artış gösteren uluslararası faaliyetlerin çoğu, küresel bir nitelikten ziyade bir bölgeselleşme gerçeği etrafında, bağımsız ve artan oranda kendi özelliklerini taşıyan bölgesel örgütlenmeleri yansıtmaktadır

Küreselleşme karşıtlarına göre ise küreselleşme; soğuk savaş döneminden sonra, Batı'nın zaferini yeni bir açılımla dünya geneline yaymasıdır. Küreselleşmenin ideolojik açıdan varlığını inkâr etmemekle birlikte, mevcut yapılanması ile kapitalizmin yeni bir aşaması olarak görmektedirler. Küreselleşme, kapitalist sistemin kendisini devam ettirebilmesi için, daha çok üretmek ve daha çok mal satmak ihtiyacını karşılamak amacıyla, dünya pazarında serbestlik ve sınırların kaldırılması sürecidir. Küreselleşme kavramı ile gerçeğin üzerinin örtüldüğü, aslında bütünleştirici görüntüsünün altında kapitalizm ve emperyalizmin yattığını belirtmektedirler. Bunun da en temel kanıtının uluslar ötesi sermaye olduğunu, uluslar ötesi sermayenin çok uluslu şirketler aracılığıyla küreselleşmeyi gerçekleştirdiğini belirtmektedirler (Şaylan, 1996:21-31). Küreselleşme karşıtları, bu yönelişin ardında kapitalist merkezin içine düştüğü ulusal ve küresel boyuttaki krizlerin yattığını belirtmektedirler. Bu açılımla uluslararası sermayenin egemenliği kayıtsız-şartsız hale gelmekte ve dünya ölçeğinde tekelleşmektedir. Ayrıca merkez ülkelerin, emeğin serbest dolaşımını sınırlarken, sermayenin sınır tanımaz yayılımı sonucunda tek dünya pazarına ulaşacakları ve böylece kendi krizlerini aşacaklarını, ama çevre ülkelerin yeni bir emperyalist sömürüye maruz kalacaklarını belirtmektedirler. (Güler, 1997:76)

2.ULUSLARARASI TOPLUM

Temelde ulusal olarak tasarlanan ekonomi, siyaset, güvenlik ya da çevre gibi alanların son yıllarda hızla belirgin hale gelen bir küreselleşme süreci içine girmesi modern devletin en temel öğelerinden olan ulusal egemenlik ilkesinin mutlak yapısının da sorgulanmasına neden olmuştur. Günümüzde, uluslararası şirketler ve kurumlar ulusal ve uluslararası alanda devlete ortak aktörler olarak belirlemekte, birçok ekonomik ya da siyasi eylem ulus devletlerin siyasal sınırları içinde oluşturulup neticelendirilememektedir. (Soner, 2005:68)

Bu bölümde ulus devleti aşan yapılar olarak uluslararası şirketler, uluslararası örgütler ve küresel sivil toplum örgütlerinden bahsedilecektir. Çünkü her bir yapı uluslararası nitelikte olmasına rağmen farklı işlevleri yerine getirmekte, zaman zaman da birbirleriyle çatışmaktadırlar.

2.1.Uluslararası Şirketler

Uluslararası şirketleri, "...doğrudan yabancı sermaye yatırımı yaparak birden fazla ülkede gelir getiren aktif değerlere sahip olan veya bunları kontrol eden, dolayısıyla kaynak ülke dışında mal ve hizmet üreten özetle uluslararası üretim yapan firma" (Karluk, 1997:190.) şeklinde tanımlamak mümkündür. Uluslararası şirket, farklı ulusal yan kuruluş ve merkez büroları kapsayan ve farklı hedefler peşinde koşan organizasyonların coğrafi olarak dağıldığı bir gruptan oluşmaktadır (Ghoshal ve Bartlett, 1990:603) Uluslararası şirketlerin ortak özellikleri; birden fazla ülkede işlev göstermeleri, merkezden denetlenmeleri, bütün şirket bölümleri için birbirine uygun homojen bir politika izlenmesi ve çeşitli ülkelerdeki yavru şirketlerin işlevlerini kontrol eden teşebbüsler olması şeklinde sıralanabilir. (Tokol, 2001)

Küreselleşme, ulusal hükümetlerin ekonomik rollerini azaltmış, küresel rekabetin ülkelerden çok, uluslararası şirketler arasında olmasına yol açan bir süreci hızlandırmıştır. Washington Uzlaşması'yla başlayan süreç, Dünya Ticaret Örgütü'nün MAI anlaşması ile uluslararası şirketlerin koruma altına alınması yoluyla gerçekleşmiştir. (Wallerstein, 2003; Soros, 2003:32) Böylelikle, sermayenin vatansız hale gelmesi, coğrafi sınırların önemini yitirmesi ve uluslararası hukuki düzenlemelerin hız kazanmasıyla küresel düzeyde büyük etki yaratan uluslararası şirketler fazlasıyla

ön plana çıkmaya başlamışlardır. Bu şirketler için ulusal sınırlar önem taşımamakla birlikte önemli olan şirkete küresel ekonomide rekabet üstünlüğü sağlayacak üretim faktörlerinin bol ve ucuz olarak elde edilmesidir. Bu noktada, ulus devletlerle artan bir amaç çakışması gerçekleşmektedir. Çünkü uluslararası şirketler en ucuz emeği, en düşük vergileri ve en az çevre koruma yasalarını talep etmektedirler. (Toulmin, 1999 s:905)

2.2.Uluslararası Örgütler

Bir uluslararası örgüt bağımsız ve egemen devletlerin veya hükümet dışı kuruluşların küresel ya da bölgesel ölçekte, genel ya da özel amaçlara ulaşma doğrultusunda iş birliği sağlamak için kurdukları yapılar, mekanizmalar ve süreçler biçiminde tanımlanabilir. (Arıbaş, 2007:71) Birleşmiş Milletler, NATO, Dünya Ticaret Örgütü, IMF bu örgütlerden bazılarıdır.

Küreselleşme ile birlikte uluslararası arena, devlet ya da hükümetlerin aktif rol oynadığı alandan ziyade, ulus aşan kimlikleri bulunan devlet dışı aktörlerinde içinde yer aldığı bir alan olarak tanımlanmaya başlanmıştır. (Çalış vd., 2006:6)

Küreselleşmenin hızlanmasıyla birlikte ülkelerin söz konusu kuruluşlardan bağımsız hareket etmeleri zorlaşmakta, ülkeler genişlemekte olan sürece dahil olmaktadır. Uluslararası kuruluşlara üyelik ve uluslararası antlaşmaların imzalanması, devletlerin, egemenliklerini kendi iradeleri ile sınırlandırmaları, aynı zamanda egemenliğin mutlak ve bölünmez niteliğini ortadan kaldırmaları anlamına gelmektedir (Uygun, 2003: 5-6).

Küresel ölçekteki hükümetler arası girişimler, temel olarak ekonomik serbestleşme, ulusüstü bir sivil toplum geliştirme ve yerleşme hareketi şeklinde ortaya çıkan üç ana sürecin beklenti ve talepleri doğrultusunda gelişmektedir (Ateş, 2006: 34). Ayrıca söz konusu örgütler, uluslararası finans, yönetim, küresel ticaret gibi kendi çalışma alanlarına ilişkin uluslararası normların oluşmasını sağlamaktadırlar (Coleman and Porter, 1999: 1).

Küreselleşmenin pek çok alanda etkilerini hızla ortaya çıkarıyor olması küresel işbirliğini her zamankinden daha fazla zorunlu kılmaktadır. Öte yandan küresel kazanımların yanında küresel sorunlara yönelik dünyanın çeşitli bölgelerindeki bireylerde oluşan tepkiler artık birbirine daha bağlı hale geldiği ve ortaya küresel anlamda örgütlü tepkiler ortaya çıktığı için sorunlara yönelik mücadele de küresel işbirliğini zorunlu kılmıştır (Coglianese, 2000: 1). Bununla birlikte enerji ihtiyacı, hammadde, su kıtlıkları gibi ekonomiyi yakından ilgilendiren konulara ilişkin de çözümlerin küresel dünyadan izole olarak çözümlenmesinin olanaksız olması küresel çabaları gündeme getirmektedir (Frechette, 2007: 1).

2.3.Küresel Sivil Toplum Örgütleri

Sivil toplum kuruluşları kavramı, hükümetin kurumsal yapısı dışında faaliyet gösteren, herhangi bir ticari zihniyet veya kar amacı gütmeyen ve kişilerin gönüllü olarak dahil oldukları organizasyonları temsil eden bir kavramdır. Bu tanım aynı zamanda hem dini hem de laik anlamdaki oluşumları içine alarak konuya ilişkin oldukça kapsamlı bir çerçeve çizmektedir (Salamon vd., 2003: 4).

Sivil toplum girişimlerinin üç temel dinamiği bulunmaktadır. İleri düzey kapitalist üretim zihniyetinin dünya ölçeğinde yaratmış olduğu doğayı yıkıcı etki sivil girişimlerin birinci dinamiğini oluşturmaktadır. Çevre kirlenmesi, ozon tabakasındaki incelme veya köklü iklim değişimleri ve doğal olmayan gıda üretiminin yaygınlaşması genelde çevreci diye nitelendirilebilecek küresel bir girişimin ortaya çıkmasına neden olmuştur. Küresel sivil toplum girişimlerinin ortaya çıkmasındaki ikinci neden ise, küresel kapitalizmin yarattığı sonuçların, gelişmiş ve az gelişmiş ülkeler için farklı olması ve bu durumun ülkeler arasındaki refah ve gelişmişlik farkını gittikçe açıyor olmasıdır. Mal ve sermaye hareketleri serbestleşirken, işgücünün serbest dolaşımına hala izin verilmemesi ve çevre korunmasına ilişkin önlemlerin gelişmemiş ülkelerde bilinçli bir şekilde alınmaması bu adaletsizliğin artmasındaki en temel öge konumundadır. Küresel ölçekte artan adaletsiz refah dağılımı dünyadaki istikrar ve güveni tehlikeye atmaktadır. Sivil toplumu harekete geçiren üçüncü neden ise, ilk iki nedene bağlı olarak ulus devletlerin küresel ölçekte ortaya çıkan sorunları çözmedeki yetersizlikleridir. Ulus devletin belki de meşruiyet temelini aşınmasındaki en temel öğelerden biri, ortaya çıkan küresel sorunları çözme kabiliyetinden yoksun olmasıyla birlikte kendi uygulamalarının bir küresel felakete

yol açabilecek nitelikte genişlemesidir. Bütün bu gelişmelerle birlikte demokratikleşme ve insan hakları gibi temel değerler konusunda dünyadaki çifte standartlı uygulama da küresel sivil girişimlerin ortaya çıkmasına ve faaliyetlerinin genişlemesinde rol oynayan önemli bir faktör olmaktadır (Ateş, 2006: 31).

Sivil toplum kuruluşları ile ilgili altı çizilmesi gereken önemli bir nokta etkileri açısından bu kuruluşların; hükümetler, uluslararası kuruluşlar veya özel sektöre göre daha zayıf olmalarıdır (Wild, 2006: 2).

3.KÜRESEL KAMUSALLIK

Küresel kamusallık, bütün bu uluslararası toplum ve internet etrafında kendine yer edinen bir kavramdır. Çünkü küreselleşme teknolojik avantajlar ve ekonomik güçleri yansıtmaya rağmen, sosyal ve politik kurumlar tarafından biçimlendirilmektedir. (Ocampo, 2005) Bu sürecin küresel kamusallıkla bağlantısı ise ulusaşırı bağlılık, ekonomik, politik ve kültürel hareketlerin daha büyük oranda kesişmesiyle açıklanabilir. (Reese vd., 2007:235) Bu durumda, ekonomik, politik, sosyal ve çevreyle ilgili küresel kamu mallarını belirginleştirerek daha önceden ulus ve kimi durumlarda yerele odaklanan genel çıkarın bazı alanlarda küresel ilgi alanına dönüşmesine yol açmıştır. (Ocampo, 2005)

Bu bölümde de küresel kamusallığı yine uluslararası toplum üzerinden okumak mümkündür.

3.1.Uluslararası Toplum

Uluslararası toplumu, bu kadar önemli hale getiren ulus-devlet'in sahip olduğu tek ve bölünmez egemenlik anlayışında meydana geldiği düşünülen aşınmadır. Çünkü ulus-devletler uluslararası toplumla ilişkilerinde uluslararası toplumun düzenlemelerini kabul ederek ya da yetkilerinin bir kısmını bu yapılara devrederek konumlarını kaybetmiş görünmektedirler. Bu da küresel bir kamusallığın varlığını düşündüren olgulardan biridir.

Ulus-devlet iki kademeli bir denetleme üzerine işlemektedir: halkın temsilcileri aracılığıyla devleti yönetmesi ve denetlemesi ve demokratik kontrol olarak da halkın temsilcilerini denetlemesidir. Bu noktadan bakıldığında uluslararası toplum, Batı'nın mantığıyla, küresel ölçekte seçilmemiş insanların bizim adımıza konuştuğu bir alan olarak ifade edilmektedir. Bu küresel kamusallık noktasında bir temsil sorununu gündeme getirmektedir. (Eder, 2006: 610-611)

Buna karşılık ise uluslararası toplumun temsilcisz, kozmopolitan vatandaşlık üzerine oturan ve katılımın esas olduğu bir yapı olduğunu dile getirenler bulunmaktadır. (Cottle ve Rai, 2008:158) Kant'tan devralınan Kozmopolitan vatandaş kavramı esas olarak dünya vatandaşı olarak insanlığın bilgisine dayanmaktadır. Burada vatandaş, bir oyun izleyen değil katılımcı olmanın yollarını bilen kişi olarak konumlandırılmaktadır. Bu vatandaşın muhatabı ise, kozmopolitan haklara dayalı bir anayasal küresel federasyondur. Bu durumda devletler egemenliğini kaybetmez ama kozmopolitan haklar bağlamında insanlığa karşı sorumludurlar; federasyon ise, devletin diğer devletlerle ve dünya devletiyle ilişkisini hukuk yoluyla kurmaktadır. (Cheah, 2006: 486-488) Dolayısıyla kozmopolitan vatandaşlık yaklaşımı aslında tek bir dünya federasyonu yaklaşımı altında gerçekleşebilecek bir yaklaşımdır. Bu da bugün için mümkün görünen bir durum değildir.

Habermas'a göre, Vietnam ve 1991'deki Irak Savaşı, doğu ve orta Avrupa'daki politik değişim gibi, ilk küresel siyasi olaylardır. Bunlar ise her yerde bulunan kamusallıktan önce gelen anlık göstergelerdir. Bugün ise küresel kamusallığın, ilk kez iletişimin kozmopolitan matriksi içinde politik gerçeklik olmaya başladığı ifade edilmektedir. Hatta Süper Güçlerin bile dünyadaki protestoları göremezden gelemeyeceği savunulmaktadır. (Samhat ve Payne, 2006: 255-256) Fakat 11 Eylül olaylarında ABD'nin gerçekleşen bütün protesto ve olaylara rağmen Irak'a saldırması tek bir Süper Güç'ün varlığının diğer devletler ve kurumlar üzerinde etkili olmasına rağmen yerel halkı/halkları dinlememesi ve iletişim kanallarını kapatıyor olması dolayısıyla küresel kamusallığın gerçekleşmesindeki etkisini sorunlu hale getirmektedir. (Samhat ve Payne, 2006)

Burada ise küresel kamusallık tartışması, uluslararası ilişkiler bağlamında uluslararası kamusallık noktasında değerlendirilebilir. Çünkü ABD örneğinde, dış politika ve ulusal çıkarlar uluslararası ilişkiler bağlamında bir kamusallıkla Irak'a saldırı gerçekleşebilmiştir. Uluslararası

kamusallık, devletlerin iletişimiyle meydana gelmektedir. Devletler ve uluslararası örgütler arasındaki diplomatik ilişkilere dayanan küresel kamusalılıkta diyalog yerel halktan çok devletler arasında gerçekleşmektedir. (Samhat ve Payne, 2006: 251-252)

Ulusal kamusalılığın hakimiyetine karşı gelişen bir kamusalılığın varlığı, küresel kamusalılığı uluslararası kamusalılık olarak nitelendirmeyi zorlaştırmaktadır. Karşı kamusalılık kavramı, kamusal alanın, önemli sosyal, maddi ve politik kaynaklara sahip aktörlerin hakimiyetine girmesi nedeniyle daha alt düzeydeki veya marjinal aktörlerin bu alana girişini azaltan bir etki yaratmasına tepki olarak doğmuştur (Olesen, 2005:423-424) Çünkü sadece devletler ve uluslararası örgütler değil aynı zamanda uluslararası şirketler ve küresel sivil toplum örgütleri de küresel kamusalılığın taraflarıdır.

Bu nedenle de küresel kamusalılık uluslararası kamusalılık olarak görülmektedir. Çünkü bu yaklaşım ulus devletleri bütünleşmiş tamlıklar olarak görmemekte, dünya geneline yayılan akımlar ve diğer kamusal alanlar tarafından aşılabilir parçalı bir yapı olarak görülmektedir. (Mules, 2007:25-26) Burada, ulus devlet sınırlarını aşan bir katılım söz konusu yaklaşıma uluslararası niteliğini vermektedir. (Khan vd., 2012:44)

Küresel kamusalılığı bütün uluslararası toplum düşünüldüğünde uluslararası kamusalılık olarak almak mümkündür. Çünkü uluslararası kamusalılık sadece durumun bir parçasını ifade etmekte ve bütüncül bir ifade sağlayamamaktadır. Küresel kamusalılıktan söz etmek ise ulus devletin rolü ve niteliği ve politika değişimlerinin gerçekleştiği alan olması (Mulse, 2007; Cheah, 2006; Fraser, 2005) ve tek bir küresel devletin yokluğu dolayısıyla mümkün görünmemektedir.

SONUÇ

Küreselleşme, uluslararası toplum yoluyla yeni bir ekonomik, sosyal ve kültürel yapının varlığını ifade etmektedir. Bu yapının etkilediği en temel unsur ise ulus devlet olmuştur. Ulus devlet bu dönemde uluslararası toplum tarafından belirli şekillerde davranma ya da yetkilerini bu yapıya aktarma yönlü bir seyir edinmiştir.

İşte bu noktada da ulus devlet içinde gerçekleşen kamusalılığın da artık küresel bir kamusalılığa dönüştüğü iddia edilmiştir. Ancak her ne kadar uluslararası toplum etkili bir aktör olarak belirse de kamusalılığın gerçekleştiği alan hala ulus devlet alanıdır. Çünkü uluslararası toplumun bütün bu etkilerinin ulus devlet sınırlarına girmesini ve geçerli olmasını sağlayan ulus devlettir.

Bunun yanında, küresel bir kamusalılık için etkileşimin gerçekleştiği tek ve egemen bir yapının varlığı gerekmektedir. Böyle bir dünya devleti ise söz konusu değildir. Süper Güç olması dolayısıyla ABD'nin yapıp ettikleri küresel bir siyaset olarak ifade edilebilse bile, bütün protesto ve karşı duruşlara rağmen Irak'a girmesi, ulus devlet politikası ve dış politikasıyla ilgilidir. Bu nedenle de ABD'nin konumunun da bir dünya devleti oluşturmaya dönük olduğu söylenemez.

Bütün bunların sonucunda, küresel bir kamusalılık olduğu tezi bugün için mümkün değildir. Sadece ulusal ve uluslararası ilişkilerin belirlediği alan dışında farklı aktörlerinde kamusalılık sürecine etki ettikleri gözlenmektedir. Bundan ötürü de küresel bir kamusalılıktan çok uluslararası bir kamusalılık söz etmek mümkündür. Ancak bu nokta da vatandaşların ulus devleti yönetme ve denetlemede kullandıkları temsilcilerini seçme ve denetleme görevi uluslararası kamusalılıkta gerçekleşmemektedir. Bu da bir temsil sorunu durumunu beraberinde getirmektedir.

KAYNAKÇA

- Arıbaş, Kenan (2007) **Küresel Çağda Siyasi Coğrafya**, Konya: Çizgi Kitabevi.
- Aslanoğlu, Rana A. (2000) **Kent, Kimlik ve Küreselleşme**, Bursa:Asa Kitabevi Yayını.
- Ateş, Davut (2006), "Küreselleşme: Ne Kadar Tek Boyutlu?", **Doğuş Üniversitesi Dergisi**, 7(1).
- Cheah, Pheng (2006), "Cosmopolitanism", **Theory Culture and Society**, 23, 486-496.
- Coglianesi, Cary (2000), "Globalization and the Design of International Institutions", **Governance in a Globalizing World** (Ed., Joseph S. Nye Jr. and John D. Donahue), Brookings Institution Press.
- Coleman, William D. ve PORTER, Tony (1999), "International Institutions, Globalization and Democracy: Assessing the Challenges"

https://www.labourstudies.mcmaster.ca/institute-on-globalization-and-the-human-condition/documents/IGHC-WPS_99-4_ColemanPorter.pdf. Bu kaynağa 09.06.2013 tarihinde erişilmiştir.

- Cottle, Simon ve RAI, Mugdha (2008), "Global 24/7 News Providers: Emissaries of Global Dominance or Global Public Sphere?", **Global Media and Communication**, 2008 (4), 157-181.
- Çalış, Şaban; Akgün, Birol; Kutlu, Öner, (2006) **Uluslararası Örgütler ve Türkiye**, Konya; Çizgi Kitabevi.
- Eder, Klaus (2006), "The Public Sphere", **Theory Culture Society**, 23 (2-3), 607-611.
- Ercan, Fuat ve OĞUZ, Şebnem (2006) "Sınıfsal Bir İlişki ve Bir Süreç Olarak Ölçek: Kamu İhale Yasası", **Praksis**, 15, Ankara
- Fraser, Nancy (2005), **Transnationalizing the Public Sphere**, http://www.republicart.net/disc/publicum/fraser01_en.htm. Bu kaynağa 18.05.2013 tarihinde erişilmiştir.
- Frechette, L. (2007), "International Governance, the G8 and Globalization", Remarks prepared for the conference on **Workshop or Talking Shop? Globalization, Security and the Legitimacy of the G8**, Brussels, 24-25 Mayıs 2007, <http://www.g8.utoronto.ca/scholar/frechette-2007.pdf>. Bu kaynağa 10.06.2013 tarihinde erişilmiştir.
- Ghoshal, Sumantra & BARTLETT, Christopher A. (1990), "The Multinational Corporation as an Interorganizational Network", **The Academy of Management Review**, 15 (4), 603-625.
- Güler, Birgül A. (1997), "Küreselleşme ve Yerelleşme", **Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi**,
- Harvey, David (1990) **Postmodernliğin Durumu** (Çev. Sungur Savran), İstanbul:Metis Yayınları.
- Karlık, Rıdvan (1997)"Çok Uluslu Sirket Üzerine Bir İnceleme", **Eskisehir ITIA Dergisi**, 8 (2),190-213.
- Khan, Muhammad Zubair, GILANI, Ijaz Shafî ve NAWAZ, Allah (2012), "From Habermas Model to New Public Sphere: A Paradigm Shift", **Global Journal of Human Social Science**, 12 (5), 43-51.
- Morley, David ve Robins, Kevin (1997) **Kimlik Mekanları, Küresel Medya, Elektronik Ortamlar ve Kültürel Sınırlar** (Çev: E. Zeybekoğlu) İstanbul: Ayrıntı Yayınları
- Mules, Warmick (2007), "Media Publics and the Transnational Public Sphere", **Critical Arts: South-North Cultural and Media Studies**, 12 (1-2), 24-44.
- Ocampo, Jose Antonio (2005), "Globalization, Democracy and Development", **Social Science Research Council – Items and Issues**, 5 (3), <http://publications.ssrc.org/items/v5n3/globalization1.html>. Bu kaynağa 13.05.2013 tarihinde erişilmiştir.
- Olesen, Thoms (2005), "Transnational Publics: New Space of Social Movement Activism and the Problem of Global Long-Sightedness", **Current Sociology**, 53, 419-440.
- Perraton, Jonathan ve Goldblatt, David (1997), "The Globalisation of Economic Activity" **New Political Economy**, Cilt: 2, Sayı: 2, Temmuz 1997,
- Reese, Stephen D.; Routigliano, Lou; Hyun, Kiduek; Jeong, Jaekwan (2007), "Mapping the Blogosphere: Professional and Citizen-Based Media in the Global News Arena", **Journalism**, 8, 235- 261.
- Salamon, Lester M., Sokolowski, Wojciech S. ve List, Regina (2003), "Global Civil Society: An Overview", The John Hopkins Comparative Nonprofit Sector Project, 2003, http://adm-cf.com/jhu/pdfs/Books/BOOK_GCS_2003.pdf. Bu kaynağa 10.06.2013 tarihinde erişilmiştir.
- Samhat, Nayef H. ve Payne, Roger A. (2006), "American Foreign Policy Legitimacy and Global Public Sphere", **Peace Review: A Journal of Social Justice**, 18 (2), 251-259.
- Sarıtaş, Mehmet (2005), **Küreselleşmenin Siyasal Boyutu: Yeni Dünyada Siyaset**, İstanbul: Bilgi Dönüşüm Yayınları.
- Soner, B. Ali (2005) "Ulusal Egemenlikten Küresel Egemenliğe İnsan ve Azınlık Hakları", **Küreselleşmenin Yüzleri** (Haz. Filiz Başkan), İstanbul:Everest Yayınları,
- Soros, George (2003), **Küreselleşme Üzerine**, İstanbul: Bilgi Üniversitesi Yayınları.
- Steger, Manfred B. (2006), **Küreselleşme** (Çev. Abdullah Ersoy), Dost Kitabevi, Ankara, 2006
- Suğur, Nadir (1995), "Küreselleşme Üzerine Sosyolojik Bir İnceleme", **Birikim Dergisi**, 73, İstanbul.
- Şaylan, Gencay (1996), "Globalleşme Üzerine Söyleşiler", **Ulusal**, 2, Ankara.
- Timur, T. (2000), **Küreselleşme ve Demokrasi Krizi**, Ankara: İmge Kitabevi Yayınları
- Tokol, Aysen (2001), "Çokuluslu Sirketler ve Endüstri İlişkilerine Etkileri", **İş-Güç; Endüstri İlişkileri ve İnsan Kaynakları Dergisi**, 3 (2), http://www.sosyalsiyaset.net/documents/ayсен_tokol.htm. Bu kaynağa 09.06.2013 tarihinde erişilmiştir.
- Toulmin, S. (1999) "The ambiguities of globalization", **Futures**, 31 (9-10), 905-912.

- Uygun, Oktay (2003), “Küreselleşme ve Değişen Egemenlik Anlayışının Sosyal Haklara Etkisi”, **Anayasa Yargısı Dergisi**,20. http://www.anayasa.gov.tr/files/pdf/anayasa_yargisi/anyarg20/uygun.pdf. Bu kaynağa 10.06.2013 tarihinde erişilmiştir.
- Wallerstein, Immanuel, “Cancun: Neo-Liberal Saldırının Çöküşü” 122. Yorum, Fernand Braudel Merkezi, 2003, <http://www.znet-turkiye.org/122.htm>. Bu kaynağa 09.06.2013 tarihinde erişilmiştir.
- Wild, Leni (2006), “Strengthening Global Civil Society”, **Institute for Public Policy Research**, April 2006. http://www.centreforcities.org/assets/files/pdfs/strengthening_global_civil_soc.pdf. Bu kaynağa 10.06.2013 tarihinde erişilmiştir.
- Yüksel, Mehmet (2001), **Küreselleşme Ulusal Hukuk ve Türkiye**, Ankara: Siyasal Kitabevi.